

SUOMALAINEN VIRSI 3

Lahden kaupunginorkesteri

Osmo Vänskä

SUOMALAINEN VIRSI 3 – FINNISH HYMNS 3

- 1 SINFONINEN SARJA [Symphonic Suite], Op. 14 7'54
Jaakko Kuusisto
OI NIMI KAIKKEIN SULOISIN (Vk 40) [O sweetest name of all] *Toisinto Pohjois-Savosta*
MÄ SILMÄT LUON YLÖS TAIVAASEEN (Vk 490) [I cast my eyes to heaven] *Rudolf Laji 1867*
LENSI MAAHAN ENKELI (Vk 88) [We may hurry to tell the tale] *Kaarlo Voipio 1960*
PYHÄ, PYHÄ, PYHÄ (Vk 134) [Holy, holy, holy!] *J. B. Dykes 1861*
- 2 KUN ON TURVA JUMALASSA (Vk 397) [When safe in God] 3'20
Ruotsissa 1873, sov. Osmo Vänskä
- 3 ME KIITÄMME SINUA (Vk 126) [We praise thee, O God] 3'09
Richard Faltin 1889, sov. Kari Tikka
- 4 HERRA, KÄDELLÄSI (Vk 517) [O Lord, I may dwell in thy hand] 3'04
Pekka Simojoki 1982, sov. Jaakko Kuusisto
- 5 QUASIMODOGENITI 8'40
sov. Kari Tikka
HYVYYDEN VOIMAN IHMEELLISEEN SUOJAAN (Vk 600)
[In the miraculous protection of the power of goodness] *Erkki Melartin 1923*
KIITÄ HERRAA, YÖ JA PÄIVÄ (Vk 461)
[Praise the Lord, night and day] *Felix Mendelssohn 1843*
- 6 KIITOS SULLE, JUMALANI (Vk 341 a+b) [Thanks to God] 3'33
a) Oskar Merikanto 1923, b) G. C. Stebbins 1876, sov. Olli Korttekangas
- 7 MINÄ VAIVAINEN, VAIN MATO (Vk 622) [I am a lowly worm, a traveller] 3'39
Toisinto Lapualta, sov. Ilkka Kuusisto

8	SINUHUN TURVAAN, JUMALA (Vk 382) [In thee I trust, my God] Toisinto Pohjois-Savosta, sov. Harri Ahmas	7'11
9	SIION, KUTSU KANSAT MAAN (Vk 421) [Zion called the peoples of the earth] Böömissä 1541, sov. Harri Ahmas	3'18
10	HALLELUJA! NYT YLISTYS (Vk 133) [Hallelujah, praise the Lord] Piæ Cantiones 1528 / 1911, sov. Ilkka Kuusisto	2'54
11	NYT YLÖS, SIELUNI (Vk 632) [Arise, my soul] Toisinto Kalannista, sov. Kalevi Aho	5'16
12	POIS PELKO, HERRAN KANSA (Vk 176) [Fear not, O people of God] Tanskassa 1627, sov. Osmo Vänskä	4'19
13	ILTA ON TULLUT, LUOJANI (Vk 563) [Evening has come, my Creator] Sofie Lithenius vim. 1895, sov. Harri Ahmas	5'11
14	OI HERRA SUURI [How great thou art] Alkuperä tuntematon 1889, sov. Jaakko Kuusisto TUULIA YLÖNEN <i>klarineti / clarinet</i>	3'40

TT: 65'38

SINFONIA LAHTI

LAHDEN KAUPUNGINORKESTERI

LAHTI SYMPHONY ORCHESTRA

johtaa / conducted by OSMO VÄNSKÄ

VIRSI SOI 3 · VIRSI LOHDUTTAJAA JA YHDISTÄÄ

Lahden kaupunginorkesterin *Suomalainen virsi 3* osoittaa, etteivät virsikirjamme kauniit ja suositut virret ole tyhjentyneet vielä kahteen orkesterin aiemmin nauhoitamaan levyyn. Kolmannelle virsilevyllä on valikoitunut mm. kiitosaiheisia (126, 133, 134, 341, 461) ja lasten virsiä (88, 397, 490, 517, 563) sekä virsikirjan loppupään osastoista virsi 600 ja hautausvirret 622 sekä 632.

Mitään yhtenäistä teemaa levyllä ei ole, mutta silti virsien kokonaisuudesta välittyy tietty perustunnelma; lohdutus, Jumalan lapsen turvallisuus, kiitollisuus elämästä. Nämä ovat juuri niitä suomalaisen virren sävyjä, jotka korostuvat yksityisessä hartauselämässä. Ne vastaavat Jumalan kaipuuseen ja turvallisuuden hakuun. Virsivalinnoista johtuen kolmannella virsilevyllä on erityinen hartaudellinen ja meditatiivinen yleissävynsä, jota virsisovitukset hyvin tukevat.

Sovitukset ovat edellisten virsilevyjen tapaan Lahden kaupunginorkesterin oman väen – kapellimestari Osmo Vänskän, konserttimestari Jaakko Kuusiston, fagotisti Harri Ahmaksen ja kotisäveltäjä Kalevi Ahon – sekä lisäksi Olli Kortekankaan, Ilkka Kuusiston ja Kari Tikan käsialaa.

Suomalainen uskonnollisuus elää vahvasti juuri virsien kautta. Valikoima virsiä osataan yleensä lapsuus- ja kouluajoilta. Virsien sanat pyörivät mielessä aamubussissa tai liukuhihnan äärellä ja niitä hyreksitään vielä iltalenkillä. Uuteen virsikirjaan (1986) tehdyt virsitekstien muutokset herättivät vastustusta uskoakseni juuri siksi, että ne koskettivat kansan uskonnollisuuden omaa aluetta, sen kulmakiveä, tuttuja virsien osaamista.

Runsaan 15 vuoden aikana on onneksi myös uusi virsikirja vähitellen ”laulettu sisään” ja otettu yhteiseksi omaisuudeksi. Siitä osoituksena ovat muutamat tämän levyn suosikkivirret, jotka ovat vasta uuden virsikirjan myötä tulleet jumalanpalveluskäyttöön (Vk 88, 341, 397, 517, 600). Uudessa virsikirjassa virren kategoria on avartunut. Se sisältää aiempaa laajemmin eri tyyppisiä sävelmiä ja tyyllilajeja.

Peruslähtökohta on sävelmän korkealaatuisuus, jota mittaa sen kestävyys käytössä ainakin vuosikymmeniä ellei vuosisatoja. Virret eivät ole joidenkin iskelmien tapaan päiväperhoja, jotka lakkaavat lentonsa yhden kesän jälkeen.

Toiseksi virsisävelmällä tulee olla kyky tehdä virsiteksti puhuttelevaksi laulajalle tai kuulijalle. Tämän toteutuessa virsisävelmä ja ihmissydän rukoilevat virsitekstiä samaan tahtiin, samoin tuntien. Virren puhuttelevuutta mittaa suomalaisen kirkkokansan tyyli- ja uskontaju, joka on kehittynyt vuosisatojen kuluessa uudistuen vähitellen musiikkityyliin mukana. Tätä seuraa ei ole helppo läpäistä. Siksi virret ovat niin hyvää musiikkia.

Oheisella levyllä on virsikirjan virsien lisäksi ”ylimääräisenä” myös virsikirjaan kuulumaton sävelmä *Oi Herra suuri*, joka saattaa mahdollisesti sisältyä johonkin tulevaan suomalaiseen virsikirjaan, mikäli läpäisee virsikirjakomitean, – valio-kunnan ja kirkolliskokouksen seulan.

Mihin elämänmuotoon suomalainen virsi liittyy ja onko tämä elämänmuoto katoamassa? Kirkkossakäyntiluvut ovat viime vuosina pysyneet paikallaan tai paikoin jopa hienokseltaan nousseet. Pitkällä aikavälillä kirkossa kävijöiden määrä on kuitenkin laskenut ja säännöllisesti kirkossa käyvien osuus on pieni, alle viidesosa kirkkoon kuuluvista.

Tämä ei ole kuitenkaan suomalaisen kristillisyyden koko kuva. Ihmiset ovat eläneet menneinä vuosisatoina usein kaukana kirkolta, syrjäkylissä ja metsätorpissa tiettömien taipaleten takana. Kristitylle riitti vuodessa yksi merkintä rippikirjaan osoituksena Herran Pyhällä ehtoollisella käynnistä. Tämän ehdon moni täyttää edelleenkin. Lisäksi käydään ahkerasti suvun piirin kirkollisissa juhlissa, kasteissa, konfirmaatioissa, kirkkohäissä ja hautajaisissa. Myös päiväkodin ja koulun juhlahetket kirkossa ovat yhä suosituimpia.

Suomalainen kristillisuus ei siis ole kuollut, eikä tarvitse tilalleen korvaavaa ”humanistista uskontoa”, vaikka sitä joku välillä ehdottaa. Itse asiassa uudet uskomukset elävät muutoinkin kristinuskon rinnalla sekä tarjoavat korvaavaa maail-

manselitystä ja turvaa ”jatkuvaasta talouden kasvusta” tai lupaavat yhteyttä ”aina, kaikkialla, kaikkien kanssa”. Kasvun taittuessa ja yhteyksien katketessa virsi tiivistää kristityn toivon: ”Hyvyyden voiman ihmeellisen suojaan olemme kaikki hiljaa kätketyt. Me saamme luottaa uskolliseen Luojaan, yhdessä käydä uuteen aikaan nyt” (Vk 600:1).

Edellisen virren saksalaisen tekstin runoili Dietrich Bonhoeffer (1906-1945) morsiamelleen uuden vuoden kirjeessään vankilasta: ”Kun pahan valta kasvaa ympärillä, vahvista ääni toisen maailman.” Pastori Bonhoeffer uskoi Natsi-Saksan vankina ”toisen maailman” voittoon. Hänet itsensä teloitettiin ennen sodan päättymistä.

Kari Tikka on käyttänyt virren 600 sävelmää (Erkki Melartin 1923) levyn laajimmassa teoksessa *Quasimodogeniti*. Sen nimi ei viittaa Victor Hugon romaanin kellojensoittajaan, vaan 1. pääsiäisen jälkeisen sunnuntain nimeen, joka on päivän Psalmin latinankielinen alku ”Niinkuin vastasyntyneet lapset...”. Yksinkertainen virsimelodia huilistin soittamana katkeaa väkivaltaisiin soituihin kuin veitsen viiltoihin, joihin liittyy vähitellen marssirytmä. ”Toisen maailman ääni” hautautuu sotilassaappaiden alle. Lopussa melodiasta on jäljellä vain hajonneita fragmentteja ja yön hiljaisuus.

Sävellyksen toinen osa perustuu Felix Mendelssohnin (1843) melodiaan *Kiitä Herraa yö ja päivä* (Vk 461). Alkuyön kaaoksessa taotaan elämää esiin, tunnelmat ovat kuin luomispsalmeissa tai Uuno Klamin *Kalevala-sarjassa*. Lopulta päivä koittaa huilun melodiassa. Kuolema on nieltä ja voitto saatu.

Tikan toisessa sovituksessa Richard Faltinin (1889) virrestä *Me kiitämme sinua* (Vk 126) on ylevää juhlavuutta. Suurin nousu tulee sanoille ”sinä yksin olet korkein, Jeesus Kristus”. Tätä latinalaiseen 300-luvun *Laudamus*-tekstiin perustuvaa virttä veisataan erityisesti juhlapyhien kiitosvirtenä. *Laudamus* sopii kiitokseksi Jumalalle, joka on lyönyt pahan ja antanut elämän voittoa.

Jaakko Kuusiston *Sinfoninen sarja* hyödyntää neljän virren erilaisia tunnetiloja.

Kokonaisuudessaan sarja muistuttaa tyyllisesti sujuvaa Uuden mantereen elokuvamusiikkia. Virsi 40 *Oi nimi kaikkein suloisin* (Toisinto Pohjois-Savosta) on pohjana iskevälle ensiosalle. Seesteiset keskiosat perustuvat lastenvirsille. Vk 490 *Mä silmät luon ylös taivaaseen ja yhteen käteni liitän* on soitinnettu lastenhuoneen iltarukoushetken tunnelmaan. Jaakko Haavion lasten pääsiäisvirren 88 (sävel Kaarlo Voipio) sovitusta taas kuvaa pääsiäissanoman eteenpäin menoa, ”Saamme rientää kertomaan: Nyt elää Jeesuksemme”. Sarjan lyhyt lopetus virteen 134 *Pyhä, pyhä, pyhä!* on fanfaarin omainen vastaus enkelin iloviestiin.

Toinen Jaakko Kuusiston sovitusta on tehty Pekka Simojoen suosittuun nuorten virteen 517 *Herra kädelläsi, asua mä saan*, jonka sanat ovat Anna-Mari Kaskisen. Virressä korostuva Jumalan lapsen turvallisuus ja erityisesti sen neljäs säkeistö ”Herra kädelläsi uneen painan pään” on antanut aiheen käyttää virttä toisinaan hautajaisissa.

Samaa turvallisuutta henkivät myös Osmo Vänskän sovittamat virret *Kun on turva Jumalassa* (Vk 397) ja *Pois pelko Herran kansa* (Vk 176). Ensimmäinen näistä on muunneltua sävellystä, jossa virsiteema toistuu eri instrumenteilla alkaen Vänskän omasta soittimesta klarinetista.

Olli Kortekankaan sovitusta virrestä 341 *Kiitos sulle Jumalani armostasi kaikesta* punoo yhteen saman virren a- ja b-melodian. Näistä ensimmäinen on laullisempi Oskar Merikannon sävel, jälkimmäinen taas rytmisesti keinahteleva ja paljon suositumpi Stebbinsin sävel. Tällä b-sävelellä *Kiitos sulle Jumalani* lauletaan viikoittain lukuisia kertoja monen seurakunnan tilaisuuksissa; sairaalahartauksissa, vanhusten piireissä, syntymäpäivillä, hautajaisten muistotilaisuuksissa. Suosioon vaikuttanee osaltaan virren sanojen viisaus. Elämässään paljon kokenut ja saanut kiittää Jumalaa niin onnellisista kuin vaikeista päivistä. Ilkka Kuusiston sovituksesta *Halleluja, nyt ylistys* (Vk 133) on alun perin koulupoikien hartaiden laulujen kokoelmasta (*Piä Cantiones* 1582), joka on Suomen varhaisen musiikkikulttuurin aarteita. Toinen sovitusta on lapualaisesta kansantanssista *Minä vaivai-*

nen vain mato matkamies maan (Vk 622). Se katsoo maanläheisesti ihmisen vaja-vaista elämänvaellusta kaivaten sinne ”missä on toivoni maa”.

Harri Ahmaksen kolme sovitusta ovat lasten iltavirrestä (Vk 563), böömiläisestä sävelmästä *Siion kutsu kansat maan* (Vk 421) sekä pohjoissavolaisesta kansantoisinnosta *Sinuhun turvaan Jumala*. Ahmas tavoittaa suomalaisen virren hiljaisen meditatiivisuuden ja sovitukset kehittyvät kuin varkain vaikuttaviin tehoihin. Körttivirsi *Sinuhun turvaan Jumala* on tunnettu mahtavana Paavo Ruotsalaisen virtenä Joonas Kokkosen oopperasta *Viimeiset kiusaukset*. Ahmas käsittelee samaa sävelmää hienovaraisemmin omassa sovituksessaan. Virren sanoja ”Minua kuule heikkoa ja häpeästä säästä” ei voisikaan laulaa korskein rinnoin.

Kalevi Aho on tarttunut virsikirjan viimeiseen virteeseen, toisintoon Kalannista *Nyt ylös sieluni, mullasta nouse tästä* (Vk 632). Melodia nousee kuin huomaamatta sointukudoksesta. Sen sanat ovat 25-vuotiaaksi eläneen ruotsalaisen Johan Kahlin, joka runoili eräitä virsikirjamme vaikuttavimpia virsiä. Nuori mies kirjoittaa, kuinka hän ”puolittain, silmillä hämärillä” saa katsella kaukaa Herraa. Mutta sen juhlan autuus painaa hänet peräti maahan, kun hän saa laulaa ”uutta virttä kanssa pyhien” (Vk 632:3).

Lahden kaupunginorkesterin virsilevy on useimpien sen muiden levyjen tavoin äänitetty Keski-Lahden seurakunnan pääkirkossa Ristinkirkossa, joka valmistui akateemikko Alvar Aallon suunnitelmien mukaan 1978.

© **Pekka Särkiö 2004**

Kirjoittaja teol. tri Pekka Särkiö on Keski-Lahden seurakunnan kirkkoherra ja Tampereen tuomiokapitulin asessori.

DEN FINSKA PSALMEN, DEL 3 · PSALMEN SOM TRÖST OCH TRYGGHET

Den finska psalmen, del 3 visar att vår psalmbok innehåller psalmskatter för mer än två CD-skivor. Den nya skivan innehåller psalmer som talar om tacksamhet, barnens trygghet samt dödens oundgänglighet.

Något bärande tema har skivan inte, men grundelementen är tacksamhet, tröst och trygghet. Dessa teman är ofta sådana som återkommer i de psalmer som används i den enskilda andakten. Allt detta återspeglas också i det faktum att skivans helhetskaraktär är medvetet meditativ. Arrangemangen, som återigen gjorts av orkesterns ”eget” folk, d.v.s. Osmo Vänskä, Jaakko Kuusisto, Harri Ahmas, Kalevi Aho samt av Olli Kortekangas, Ilkka Kuusisto och Kari Tikka, understryker också detta.

Den finska fromheten lever stark via psalmerna. Många av dem har människor lärt sig redan som barn och sålunda dyker ofta psalmtexter och melodier upp i minnet både i morgonbussen, vid arbetsbordet eller i samband med motionsrundan på kvällen. Det är väl också därför som motståndet mot alla nya psalmtexter är så kompakt – man känner inte igen dem, minns dem inte och kan dem inte.

Självfallet har många nya psalmer under årens lopp också förmått nötas in i minnet hos nya generationer. De nya psalmerna har dessutom ofta vidgat psalmbegreppet både när det gäller melodik och textinnehåll. Kvalitetskravet är det bestående elementet. Utan detta krav skulle de nya psalmerna bara bli dagsländor eller kortvariga ”schlagers”.

Ett bärande krav på en psalmmelodi är att den förmår ge liv åt texten. När melodin fungerar blir människohjärtat en del av psalmtexten och lockar fram djupa och bärande känslor, som sedan formar både trosuppfattning, gudsbild och livsyn. Av denna anledning kan man säga att psalmernas melodier helt enkelt är god musik!

På denna skiva finns även en melodi som inte tillsvidare ingår i den finska psalmboken (nog i den rikssvenska!), nämligen *O Store Gud* (spår 14). Kanske den

en dag återfinns också i vår finska psalmbok, vem vet.

Många frågar sig i dag om den finska kristligheten är på utdöende till förmån för andra livsuppfattningar och livsformer. Men även om kyrkobesöksfrekvensen stadigt gått ned besöker nästan alla människor årligen någon kyrklig sammankomst eller någon sommarfest, ett doptillfälle, en vigselakt, en begravning osv. Där är psalmen alltid den sammanhållande länken – en pålitlig livstolk och en trogen vägvisare mot den trofaste, evige guden, ledsagaren in i nya tider och mot nya livsförhållanden.

Psalm 600 är en text av den tyske martyren Dietrich Bonhoeffer. Kari Tikkas arrangemang av Erkki Melartins melodi (spår 5) berättar om hur en enhetlig melodi (ett enhetligt liv) plötsligt bryts sönder i våldsamma klanger (stöveltramp!) och kvar blir bara sköra fragment och nattens tystnad. Arrangemangets andra del (baserad på psalm 461) utgår från nattens kaos och slutar i tacksamhetens tecken med en uppslukad död och en återvunnen seger över ondskan och våldet.

Kari Tikkas andra arrangemang (spår 3) betonar tacksamheten, glädjen och lovsången inför den Gud, som besegrar död och våld.

Jaakko Kuusistos symfoniska svit (spår 1) återspeglar känsloläget i fyra olika psalmer och står stilmässigt nära den amerikanska (film)musiktraditionen. Psalm 40 (ursprungsmelodin från Savolax) är basen för den slagkraftiga inledningen, medan de lugnare mittenpartierna bygger på barnpsalmens melodi (psalm 490 *Jag lyfter ögat mot himmelen*). Jaakko Haavios barnpsalm med påsktematik (88) lyfter fram glädjen över Jesu uppståndelse och svitens avslutande del utformas som en fanfar, ett svar på änglarnas glädjebudskap.

Jaakko Kuusistos andra arrangemang (spår 4) är gjort utgående ifrån Pekka Simojokis och Anna-Mari Kaskinens populära ungdomspsalm *Herre, i din hand...* och understryker tryggheten i gudsrelationen.

Samma trygghetsupplevelse går igen i Osmo Vänskäs arrangemang av psalmerna 397 och 176 (spår 2 och 12). Olli Kortekangas arrangemang (spår 6) binder samman

två alternativa melodier till psalmen 341, *Tack min Gud för vad som varit*, en psalm, som kanske är en av de mest sjungna i dag tack vare sin stora levnadsvishet och det självupplevdas glädje och sorg.

Ilkka Kuusistos arrangemang (spår 7 respektive spår 10) bygger på en österbottnisk folkmelodi (psalm 622), som berättar om människans svåra livsvandring mot "hoppets land" samt på den gamla finska *Piæ Cantiones*-traditionen, som berättar om människans svåra livsvandring mot "hoppets land".

Harri Ahmas har i sina arrangemang (psalmerna 382, 421 och 563; spår 8, 9 samt 13) fångat den finska psalmens meditativa karaktär medan Kalevi Aho för sin del beskriver människans längtan till de himmelska boningarna där hon får sjunga Guds lov tillsammans med de heliga änglarna (psalm 632; spår 11).

Den nya psalmskivan är f.ö. inspelad i Korsets kyrka i Lahtis. Kyrkan blev färdig i enlighet med Alvar Aaltos ritningar år 1978.

Jan-Erik Lindqvist
utgående ifrån Pekka Särkiös ursprungliga finska textversion

FINNISH HYMNS 3 · FINDING COMFORT AND COMMUNITY IN HYMNS

This third disc of Finnish hymns recorded by the Lahti Symphony Orchestra shows that the two previous discs had not yet exhausted the store of beautiful and beloved hymns in the Finnish hymnal. This disc includes hymns of rejoicing (Nos. 126, 133, 134, 341, 461), hymns for children (Nos. 88, 397, 490, 517, 563) and a selection from the end of the hymnal, No. 600 and the funeral hymns Nos. 622 and 632.

There is no theme as such in this selection, but the hymns featured share a certain atmosphere: comfort, security under God's guidance, gratitude for a life lived to the full. They are mostly solemn and meditative in mood, and the arrangements reflect this.

As with the previous discs, the arrangements are by the orchestra's own people – the conductor Osmo Vänskä, the leader Jaakko Kuusisto, the bassoonist Harri Ahmas and the composer-in-residence Kalevi Aho – with a handful of pieces by Olli Kortekangas, Ilkka Kuusisto and Kari Tikka.

There is a strong religious feeling vested in Finnish hymns. Everyone is familiar with the best-known ones from childhood or from school. I myself believe that the opposition prompted by textual changes in the new Hymnal of 1986 was the result of what was seen as tampering with something very basic, the stock of time-honoured familiar hymns.

Fortunately, over the past twenty years, the new Hymnal has found its place in the tradition, as is demonstrated by the popularity of some of the hymns on this disc that had never been used in church services before the new Hymnal (Nos. 88, 341, 397, 517, 600). As always, the main criterion in selecting hymns was the musical quality of the tunes, measured by their durability over the decades and centuries. Unlike the pop hits of the day, hymn tunes endure. The second point is that a hymn tune must have the capacity to frame its text in such a way as to touch the singer or hearer. When this happens, the music and the heart join in prayer. The

effectiveness of a hymn is weighed by the stylistic and religious sensibilities of Finnish churchgoers, criteria which have evolved together with musical styles over the centuries and which are extremely difficult to satisfy. That is why hymns are musically of such high quality.

What is the way of life with which Finnish hymns are associated, and is this way of life disappearing? Church attendance numbers have remained stable or even increased slightly in the past few years. In the long term, however, the number of churchgoers has declined, and the percentage of those who regularly attend church is minuscule, less than 20% of church members.

This, however, is not a true picture of Finnish Christianity. Centuries ago, people lived in trackless wilds far away from the nearest church. A Christian might attend only one communion a year and still be considered a churchgoer. Many follow such a pattern even today. Family occasions such as christenings, first communions, church weddings and funerals are also well attended, and church services at day care centres and schools are also gaining in popularity.

Christianity is thus not dead in Finland, even though new beliefs co-exist with Christianity all the time, offering alternative views of the world and security in 'constant economic growth' or a community that is 'in touch with everyone, everywhere, all the time'. When growth falters and connections break, a Christian's hope finds expression in a hymn: 'Under the wonderful protection of the force of good we are all safeguarded. We may trust in the true Lord and enter a new era together' (No. 600:1).

This text was written by Dietrich Bonhoeffer (1906-1945) in a letter to his fiancée from prison: 'When the forces of evil grow around you, strengthen the voice of another world.' Reverend Bonhoeffer, a prisoner of the Nazis, believed in the ultimate victory of that 'other world'. He himself was executed before the end of the war.

Kari Tikka used the tune of hymn 600 (written by Erkki Melartin in 1923) for the most extensive work on this disc, *Quasimodogeniti* (track 5). Its title alludes

not to the character created by Victor Hugo but to the first Sunday after Easter, known by the Latin incipit of its antiphon text, 'Like newborn infants'. The simple hymn tune on the flute is interrupted by violent, incisive chords that gradually pick up a martial rhythm. The sound of the 'other world' is drowned by the sounds of marching. Finally, only fragments of the tune and the silence of the night remain.

The second section of the work is based on the tune *Kiitä Herraä yö ja päivää* (*Praise the Lord, night and day*; No. 461) by Felix Mendelssohn. Life emerges from the chaos of primæval night, in a mood comparable to that of the Creation psalms or the *Kalevala Suite* of Uuno Klami. Finally, day breaks with a flute melody: death is overcome and victory is gained.

Tikka's second arrangement on this disc, of the hymn *Me kiitämme sinua* (*We praise thee, O God*; No. 126) by Richard Faltin (1889), is noble and festive (track 3). It reaches its climax with the words 'thou alone art highest, o Jesus Christ'. Based on a *Laudamus* hymn in Latin from the fourth century, this hymn is sung especially on major holidays. The *Laudamus* is a hymn of praise to God who has conquered evil and allowed life to triumph.

The *Symphonic Suite* by Jaakko Kuusisto (track 1) explores the different moods of four hymns. The suite comes across much like the polished film music of the New World. Hymn No. 40, *Oi nimi kaikkein suloisin* (*O sweetest name of all*; hymn variant from northern Savonia), underlies the incisive first section. The tranquil middle sections are based on children's hymns: No. 490, *Mä silmät luon ylös taivaaseen* (*I cast my eyes to heaven*), evokes evening prayer in a nursery, while No. 88, *Saamme rientää kertomaan* (*We may hurry to tell the tale*; music by Kaarlo Voipio, lyrics by Jaakko Haavio), is a breathless retelling of the Easter Gospel. The brief conclusion of the suite, from No. 134, *Pyhä, pyhä, pyhä!* (*Holy, holy, holy!*) is a fanfare-like response to the angel's joyous tidings.

Jaakko Kuusisto's second arrangement on this disc (track 4) is a setting of the popular young people's hymn No. 517, *Herra, kädelläsi asua mä saan* (*O Lord, I*

may dwell in thy hand; music by Pekka Simojoki, lyrics by Anna-Mari Kaskinen). The sense of being safe in God's care, and particularly the fourth stanza, 'Herra, kädelläsi uneen painan pään' ('O Lord, in thy hand I lay my head down to sleep'), have led to this hymn being used at funerals too.

A sense of security also permeates the hymns arranged by Osmo Vänskä, *Kun on turva Jumalassa* (*When safe in God*; No. 397; track 2) and *Pois pelko, Herran kansa* (*Fear not, o people of God*; No. 176; track 12). The first of these is a set of variations rotating the hymn tune through various instruments, beginning with Vänskä's own instrument, the clarinet.

Olli Kortekangas wrote an arrangement of hymn No. 341, *Kiitos sulle Jumalani* (*Thanks to God*; track 6), combining both tunes entered for this hymn in the Hymnal: the more melodic tune by Oskar Merikanto and the swinging and much more popular tune by George C. Stebbins. This latter tune is heard countless times every week at hospital services, old people's meetings, birthday parties, funerals and so on. Part of its popularity is no doubt due to the wisdom of its text, the thanksgiving of a person who has lived long and experienced much.

Ilkka Kuusisto contributed two arrangements to this disc: *Halleluja, nyt ylistys* (*Hallelujah, praise the Lord*; No. 133), originally a tune from the *Piæ Cantiones* collection (1582), one of the earliest surviving documents of Finnish music (track 10); and *Minä vaivainen vain mato matkamies maan* (*I am a lowly worm, a traveller*; No. 622), a folk hymn variant from Lapua in Ostrobothnia (track 7). It is an earthy look at the human condition, with nostalgia for 'the land where my hope lies'.

The three arrangements by Harri Ahmas feature a children's evening hymn (No. 563; track 13), *Siion kutsu kansat maan* (*Zion called the peoples of the earth*; No. 421, a tune from Bohemia; track 9), and *Sinuhun turvaan Jumala* (*In thee I trust, my God*; track 8). Ahmas captures the quiet meditation of the archetypal Finnish hymn, and his arrangements grow to effective climaxes almost by stealth.

Sinuhun turvaan Jumala is known as the monolithic hymn of Revivalist leader Paavo Ruotsalainen in the opera *Viimeiset kiusaukset* (*The Last Temptations*) by Joonas Kokkonen. Ahmas treats the tune somewhat more delicately. After all, one could not sing the words ‘spare me from shame’ with head held high.

Kalevi Aho has taken up the last hymn in the Hymnal, *Nyt ylös sieluni* (*Arise, my soul*; No. 632, hymn variant from Kalanti). The melody emerges imperceptibly from the texture (track 11). The lyrics are by Johan Kahl, a Swedish poet who died at the age of 25 after writing some of the most effective hymns we know. Here, a young man writes how he contemplates the Lord ‘halfway, with dim eyes’; but the bliss of the rejoicing when he will be able to ‘sing a new hymn with the holy’ overwhelms him.

This disc was recorded in the Church of the Cross, the parish church of the Keski-Lahti parish, designed by Alvar Aalto and completed in 1978.

© **Pekka Särkiö 2004**

Dr. Pekka Särkiö is the Vicar of Keski-Lahti parish and Canon, Legal Affairs, with the Tampere Cathedral Chapter.

SINFONIA LAHTI

Sinfonia Lahden tavoite on tuottaa konserteillaan ja levytyksillään kuuliijoilleen elämyksiä ja tehdä samalla tunnetuksi mielenkiintoista, korkeatasoista musiikkia. Vuosien mittainen tinkimätön työ kapellimestari Osmo Vänskän johdolla on nostanut Sinfonia Lahden merkittäväksi eurooppalaiseksi orkesteriksi. Sinfonia Lahden kotisali on Lahden puisessa Sibeliusatlossa, joka otettiin käyttöön maaliskuussa 2000. Sen pääsali on akustiikaltaan maailman huippuluokkaa (Artec Consultants Inc., New York), mikä tukee orkesteria sen oman ainutlaatuisen soinnin kehittämisessä.

Tinkimättömyys ja ennakkoluulottomuus ilmenee Sinfonia Lahden levytyksissä. Se on saanut merkittäviä tunnustuksia Sibeliuksen musiikin levytyksistään: kaksi *Gramophone Award* -palkintoa (1991 ja 1996), Grand Prix du Disquen (1993) sekä kahdesti Cannes Classical Awardin (1997 ja 2001). Kansainvälisesti tunnettu *Gramophone*-julkaisu on arvioinut orkesterin levytyksen Sibeliuksen *kuudennessa sinfonianta* parhaaksi teoksesta koskaan tehdyksi taltioinniksi. Useat levytykset on valittu myös "Vuoden levyiksi" kansainvälisissä musiikkiarvosteluissa. Orkesteri on saanut vuonna 2004 platinallevyn äänitteestään *Music from Timo Koivusalon* *FILM SIBELIUS* sekä useita kultalevyjä, mm. Sibeliuksen *viulukonserton* alkuperäisversion (1992) ensilevytyksestä sekä *Suomalainen virsi* -levystä (2001). Sinfonia Lahdella on ollut kiertueita Ranskassa, Ruotsissa ja Japanissa, ja sen lisäksi se on esiintynyt mm. Pietarissa Valkeat yöt -festivaalilla, New Yorkissa, Birminghamissa, Amsterdammassa ja Hampurissa sekä BBC Proms -festivaalilla

Lontoossa. Vuonna 2003 japanilaiset musiikkikriitikot valitsivat Sinfonia Lahden ja Ylioppilaskunnan Laulajien *Kullervo*-konsertin vuoden parhaaksi klassisen musiikin konsertiksi Japanissa.

LAHTI SYMPHONY ORCHESTRA

The Lahti Symphony Orchestra (Sinfonia Lahti) was municipalized in 1949 to maintain the orchestral tradition that had existed in Lahti since 1910. Under the direction of its conductor Osmo Vänskä the orchestra has in recent years developed into one of the most notable in Europe. The Lahti Symphony Orchestra gives most of its concerts in the wooden Sibelius Hall designed by Kimmo Lintula and Hannu Tikka, with acoustics designed by the internationally acclaimed Artec Consultants Inc. from New York. Among the orchestra's achievements have been *Gramophone Awards* (1991 and 1996), the Grand Prix du Disque from the Académie Charles Cros (1993) and the Cannes Classical Award (1997 and 2002). In 2004 the orchestra gained a platinum disc for its recording 'Sibelius – Music from Timo Koivusalon's film'; it has also earned several gold discs, for example for its recordings of the original version of Sibelius's *Violin Concerto* (1992) and *Finnish Hymns* (2001). The orchestra has performed and recorded the music of its composer-in-residence, Kalevi Aho, and other Finnish composers. The orchestra has performed at numerous music festivals, including the BBC Proms in London. The orchestra has also performed in Germany, Russia, France, Sweden, Spain, Japan and the USA. In 2003, Japanese music critics voted the orchestra's performance of Sibelius's *Kullervo* the best classical concert of the year.

SINFONIA LAHDEN LEVITYKSIÄ, JOHT. OSMO VÄNSKÄ

A SELECTION OF PREVIOUS RELEASES FROM THE LAHTI SYMPHONY ORCHESTRA AND OSMO VÄNSKÄ

(MEL = maailmanensilevytyt / World Première Recording)

Jean Sibelius

Sinfonia nro 1, op. 39; Sinfonia nro 4, op. 63
BIS-CD-861

Jean Sibelius

Sinfonia nro 2, op. 43; Sinfonia nro 3, op. 52
BIS-CD-862

Jean Sibelius

Sinfonia nro 5, op. 82 (alkuperäisversio)
Sinfonia nro 5, op. 82 (lopullinen versio)
BIS-CD-863

Jean Sibelius

Sinfonia nro 6, op. 104; Sinfonia nro 7, op. 105;
Tapiola, op. 112
BIS-CD-864

Jean Sibelius

Sinfonia nro 5, op. 82 (alkuperäisversio, MEL)
Satu, op. 9 (alkuperäisversio, MEL)
BIS-CD-800

Jean Sibelius (1865-1957)

Viulukonsertto, op. 47 (alkuperäisversio, MEL)
Viulukonsertto, op. 47 (lopullinen versio)
Leonidas Kavakos, viulu
BIS-CD-500

Jean Sibelius

Lemminkäis-sarja, op. 22
sisältäen osista 1 & 4 alkuperäisversiot (MEL)
BIS-CD-1015

Jean Sibelius

Kullervo, op. 7
*Lilli Paasikivi, mezzosopraano; Raimo Laukka,
baritoni; Ylioppilaskunnan Laulajat*
BIS-CD-1215

Jean Sibelius

Musiikki Shakespearen näytelmään *Myrsky*, op. 109;
kokonaislevytys
BIS-CD-581

Jean Sibelius

Jokamies, op. 83 (MEL)
Belsazarin pidot op. 51; kokonaislevytys (MEL)
Kreivittären muotokuva
BIS-CD-735

Jean Sibelius

Metsänhaltija, Sinfoninen runo ja melodraama, op. 15
(MEL); Joutsikki; kokonaislevytys (MEL);
Yksinäinen latu
BIS-CD-815

Jean Sibelius

Karelia; kokonaislevytys (MEL)
Kuolema, op. 44; kokonaislevytys (MEL)
Valse triste, op. 44 nro 1 (lopullinen versio)
BIS-CD-915

Jean Sibelius

Karelia-sarja, op. 11 (alkuperäisversio)
Kuningas Kristian II, op. 27; kokonaislevytys (MEL)
Pelléas ja Mélisande, op. 46; kokonaislevytys (MEL)
BIS-CD-918

Sibelius – Lahti – Vänskä

Jean Sibelius

mm. Finlandia, op. 26

Tuonelan joutsen Lemminkäis-sarjasta, op. 22

Valse triste, op. 44

Tapiola, op. 112

BIS-CD-1125

Finland Awakes

Jean Sibelius

mm. Musiikkia Sanomalehdistön

päivien juhlanäytäntöön

Islossningen i Uleå älv, op. 30

Lasse Pöysti, kertoja

Ylioppilaskunnan Laulajat

BIS-CD-1115

Jean Sibelius

Sävelrunoelmat orkesterille

mm. Satu, op. 9; Pohjolan tytär, op. 49;

Öinen ratsastus ja auringonnousu, op. 55;

Bardi, op. 64; Aallottaret, op. 73

BIS-CD-1225

Rondo of the Waves

Jean Sibelius

mm. Aallottaret, op. 73, Yalen versio (MEL) ja

lopullinen versio

Cassazione, op. 6 (alkuperäisversio, MEL)

Music zu einer Scène (MEL)

Vårsång (Kevätlaulu), 1895 versio (MEL)

BIS-CD-1445

Jean Sibelius

Snöfrid op. 29; Alkusoitto a-molli JS 144;

Kruunajaiskantaatti JS 104; Rakastava, op. 14;

Oma maa, op. 92; Andante festivo JS 34b

Jubilate-kuoro

BIS-CD-1265

Musiikkia Timo Koivusalon elokuvasta SIBELIUS

Jaakko Kuusisto, viulu

Folke Gräsbeck, piano

BIS-CD-1295

Robert Kajanus (1856-1933)

Suomalainen rapsodia nro 1; Kullervon surumarssissa;

Sinfonietta B-duuri; Aino, sinfoninen runo

Ylioppilaskunnan Laulajat

BIS-CD-1223

Kalevi Aho (s. 1949)

Sinfonia nro 1 (MEL); Hiljaisuus (MEL);

Viulukonsertto (MEL)

Manfred Gräsbeck, viulu

BIS-CD-396

Kalevi Aho

Sinfonia nro 2; Sinfonia nro 7 "Hyönteissinfonia"

BIS-CD-936

Kalevi Aho

Sinfonia nro 3 viululle ja orkesterille

Kalevi Aho / Modest Musorgski (1839-1881)

Kuoleman lauluja ja tansseja

Jaakko Kuusisto, viulu; Matti Salminen, basso

BIS-CD-1186

Kalevi Aho

Sinfonia nro 4; Kiinalaisia lauluja

Tiina Vahevaara, sopraano

BIS-CD-1066

Kalevi Aho

Sinfonia nro 8 (MEL); Pergamon (MEL)

Hans-Ola Ericsson, urut

BIS-CD-646

Kalevi Aho

Sinfonia nro 9; Sellokonsertto

Christian Lindberg, pasuuna; Gary Hoffman, sello

BIS-CD-706

Kalevi Aho

Sinfonia nro 10; Syvien vesien juhla
BIS-CD-856

Kalevi Aho

Sinfonia nro 11 kuudelle lyömäsoittajalle ja orkesterille
Sinfonisia tansseja, Hommage à Uno Klami
Kroumata-lyömäsoitinyhtye
BIS-CD-1336

"Finlandia – a Festival of Finnish Music"

mm. Maamme-laulu (Robert Kajanuksen ork. sov. MEL)
Porilaisten marssi (Robert Kajanuksen ork. sov. MEL)
Jean Sibelius: Finlandia
Väinö Raitio: Joutsenet
Einar Englund: Valkoinen peura (MEL)
Einojuhani Rautavaara: Cantus arcticus
BIS-CD-575

Joulun Ihmemaa

Joulusävelmiä (Vogler, Sibelius, Kotilainen, Kiiski,
Bernard, Kokkonen, Anderson, Sonninen, Maasalo,
Hälonen, Gruber, Turunen, Vänskä, Prætorius)
Lahden musiikkiluokkien edustuskuoro Laulupuu,
BIS-CD-947

Music!

Jaakko Kuusisto, viulu
Pekka Kuusisto, viulu
Trio Töykeät
BIS-NL-CD-5015

Suomalainen Virsi – Virsi Soi 1

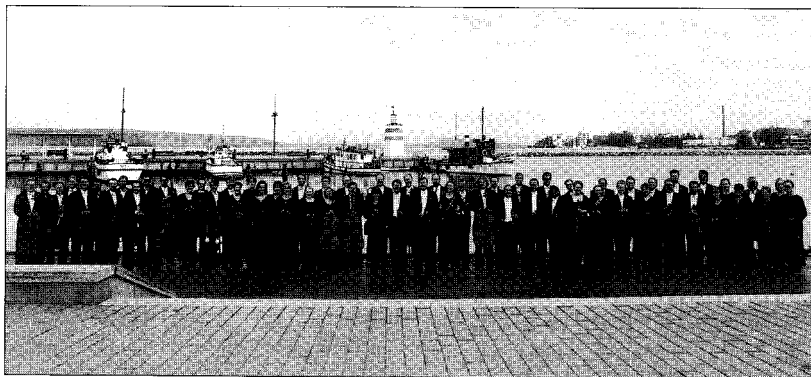
BIS-CD-1149 FIN

Suomalainen Virsi 2 – Virsi Soi 2

BIS-CD-1349

Suomalainen Kansanlaulu

BIS-CD-1327

OSMO VÄNSKÄ

Sinfonia Lahden ylikapellimestari **Osmo Vänskä** (s. 1953) on viime vuosien aikana noussut kansainvälisesti merkittävimpien kapellimestareiden joukkoon. Sinfonia Lahden kanssa Vänskä on tehnyt määrätietoista ja tavoitteellista työtä vuodesta 1988 lähtien (päävierailija 1985-88). Vänskä on ollut vuosina 1996-2002 myös BBC:n Skottilaisen sinfoniaorkesterin ylikapellimestari. Hän on niin ikään toiminut myös Tapiola Sinfoniettan sekä Islannin sinfoniaorkesterin taiteellisenä johtajana. Vuonna 2003 Osmo Vänskä aloitti Yhdysvaltojen parhaimpiin kuuluvan Minnesotan orkesterin taiteellisenä johtajana.

Osmo Vänskä suoritti kapellimestarin tutkinnon Sibelius-Akatemiassa 1979. Hänen kansainvälinen uransa käynnistyi Ranskassa Besançonin kansainvälisen kapellimestarikilpailun voiton myötä vuonna 1982. Vänskä on kuluneen vuosikymmenen aikana johtanut kaikkialla Euroopassa sekä Japanissa, Yhdysvalloissa ja Australiassa. Muusikonuransa hän aloitti klarinetistina. Hän on tehnyt yli 50 levytystä, joiden joukossa on runsaasti palkittuja Sibeliuksen levytyksiä Sinfonia Lahden kanssa BIS-levymerkille. Vänskä palkittiin Pro Finlandia -mitalilla vuonna 2000 ja vuonna 2001 Glasgow'n yliopisto nimitti hänet musiikin kunnia-tohtoriksi. Toukokuussa 2002 Osmo Vänskälle myönnettiin yksi Britannian arvostetuimmista musiikkipalkinnoista, Royal Philharmonic Society Music Award, tunnustuksena hänen ansioistaan Sibeliuksen ja Nielsenin musiikin tulkkina.

Osmo Vänskä (b. 1953) began his professional musical career as a respected clarinetist, occupying the co-principal's chair in the Helsinki Philharmonic Orchestra for several years. After studying conducting at the Sibelius Academy in Helsinki, he won first prize in the 1982 Besançon International Young Conductor's Competition. His conducting career has featured substantial commitments to such orchestras as the Tapiola Sinfonietta, Iceland Symphony Orchestra and BBC Scottish Symphony Orchestra. Currently he is principal conductor of the Lahti Symphony Orchestra in Finland and, since 2003, musical director of the Minnesota Orchestra.

He is increasingly in demand internationally to conduct orchestral and operatic programmes, and his repertoire is exceptionally large – ranging from Mozart and Haydn through the Romantics (including Nordic composers such as Sibelius, Grieg and Nielsen) to a broad span of contemporary music; his concert programmes regularly include world première performances. His numerous recordings for BIS continue to attract the highest acclaim. In December 2000 the President of Finland awarded Osmo Vänskä the Pro Finlandia medal in recognition of his achievements with the Lahti Symphony Orchestra, and in May 2002 he was given the Royal Philharmonic Society Music Award in London in recognition of his work with the music of Sibelius and Nielsen.

VIRSI SOI 3 LEVYN SOVITTAJAT

Harri Ahmas (s. 1957) on tunnettu sekä säveltäjänä että fagotistina. Tällä hetkellä hän toimii Sinfonia Lahden soolofagotistina. Hänen tuotantonsa sisältää teoksia sinfoniam- ja puhallinorkesterille, mm. kaksi sinfoniaa, sinfonietan puhallinorkesterille,

kolme konserttoa, sovituksia sinfoniaorkesterille, kamarioopperan *Sydänvirrat* sekä paljon kamari-musiikkia eri kokoonpanoille.

Kalevi Aho (s. 1949) opiskeli Sibelius-Akatemiassa sävellystä Einojuhani Rautavaaran oppilaana ja Länsi-Berliinissä Boris Blacherin luokalla. Vuosina 1974-1988 hän toimi Helsingin yliopiston musiikkitieteen lehtorina, 1988-1993 Sibelius-Akatemian vs. sävellyksen professorina ja syksystä 1993 lähtien hän on työskennellyt vapaana taiteilijana. Vuonna 1992 Lahden kaupunginorkesteri nimesi Ahon nimikkosäveltäjäkseen, ja tälle soittajistolle hän on kirjoittanut kaikki uusimmat orkesteriteoksensa. Kalevi Aho lukeutuu Suomen merkittävimpiin nykysäveltäjiin. Hänet tunnetaan laajan sinfonisen tuotantonsa lisäksi konsertoistaan, oopperoistaan sekä huomattavista sovitus töistään.

Ilkka Kuusisto (s. 1933) aloitti muusikonuransa jazzpianistina 1940-luvun lopulla. Monipuolisten, niin Sibelius-Akatemiassa kuin New Yorkissa ja Wienissä suoritettujen musiikkiopintojen myötä hän asettui 17 vuodeksi Helsingin Meilahden seurakunnan kirkkomuusikoksi. Sitten Ilkka Kuusisto on toiminut Yleisradion apulaismusiikkipäällikkönä, Suomen Kansallisoopperan kuoronjohtajana, Helsingin Kaupunginteatterin I-kapellimestarina, Radion sinfoniakuoron johtajana, Klemetti-Opiston rehtorina ja Sibelius-Akatemian lehtorina.

Vuonna 1981 Kuusisto kiinnitettiin Fazer-Musiikin taiteelliseksi johtajaksi ja 1984-92 hän johti Suomen Kansallisoopperaa. Vuonna 1992 Tasavallan Presidentti myönsi Ilkka Kuusistolle professorin arvonimen. Kuusisto on johtanut useita kuoroja sekä vierailut suomalaisten orkestereiden kapellimestarina; Kansallisoopperassakin hän on johtanut lähinnä omia oopperoitaan. Monipuolista musiikkikuvaa täydentää runsas sävellystuotanto, joka käsittää 13 oopperaa, kaksi balettia, juhla-kantaatteja, yksinlauluja, kuoromusiikkia ja soitinsävellyksiä.

Jaakko Kuusisto (s. 1974) on viulisti, kapellimestari ja säveltäjä. Hän on opiskellut Sibelius-Akatemiassa sekä Indianan yliopistossa Yhdysvalloissa. Hänen teoksiaan on esitetty lukuisilla festivaaleilla Pohjoismaissa, sekä mm. Yhdysvalloissa ja Britanniassa. Kuusiston ensimmäinen ooppera, lapsille suunnattu *Prinsessan och vildsvanarna* kantaesitettiin

tiin Espoossa tammikuussa 2003, ja koko perheen oopperan *Koirien Kalevala* kantaesitys oli suurmenestys Savonlinnan Oopperajuhlilla 2004.

Esiintymiset solistina ja kamarimuusikkona ovat vienneet Kuusiston eri puolille maailmaa; viimeisimpiin kuuluvat esiintymiset Minnesotan orkesterin sekä Sinfonia Lahden solistina, ja tulevalle kaudella häntä kuullaan mm. Islannin sinfoniaorkesterin, Rheinland-Pfalzin orkesterin sekä Keski-Pohjanmaan kamariorkesterin solistina. Kapellimestarina Kuusisto nousee kaudella 2004-05 mm. Lontoon BBC Concert Orchestran, Sinfonia Lahden, Radion sinfoniaorkesterin, Oulun kaupunginorkesterin sekä Tapiola Sinfoniettan eteen.

Jaakko Kuusisto on levyttänyt ahkerasti; hiljattain ilmestyneet levytykset Kalevi Ahon *sinfoniasta* nro 3 viululle ja orkesterille sekä Einojuhani Rautavaaran *viulukonsertosta* ovat saaneet erittäin myönteisen vastaanoton. Kuusiston kiinnostus musiikkiin koko kirjoon on poikunut levytyksiä myös mm. jazzin ja tangon saralla. Viimeisin näistä oli Sinfonia Lahden ja Trio Töykeiden kanssa toteutettu *Music*-levytys jolla Kuusisto esiintyi niin solistina, säveltäjänä kuin sovittajanakin. Kuusisto nimitettiin Sinfonia Lahden konserttimestariksi vuonna 1999. Hän on veljensä Pekan kanssa Tuusulanjärven kamarimusiikin taiteellinen johtaja.

Olli Kortekangas (s. 1955) opiskeli musiikin teoriaa sekä sävellystä Sibelius-Akatemiassa Einojuhani Rautavaaran sekä Eero Hämeenniemen johdolla. Hän jatkoi opintojaan mm. Länsi-Berlii-

nissä Dieter Schnebelin oppilaana. Kortekangas on myöhemmin työskennellyt opettajana sekä Teatterikorkeakoulussa että Sibelius-Akatemiassa. Kortekangas on toiminut musiikkialan keskeisissä järjestöissä. Hän on saanut useita palkintoja ja apurahoja.

Kortekangas on säveltänyt lähes sata teosta pienimuotoisista soolokappaleista laajamuotoisiin oopperoihin. Kortekangas toimii Oulun kaupunginorkesterin nimikkosäveltäjänä.

Kari Tikka (s. 1946) on suorittanut oboensoiton ja orkesterinjohton diplomit Sibelius-Akatemiassa. Sävellystä hän on opiskellut Joonas Kokkosen ja Einojuhani Rautavaaran johdolla. Tikka on toiminut kapellimestarina Radion Sinfoniaorkesterissa sekä Suomen Kansallisoopperassa, jossa hänen yli 30 vuotta kestänyt kapellimestariuransa jatkuu edelleen. Lisäksi hän on johtanut runsaasti Tukholman Kuninkaallisessa Oopperassa, toiminut Sinfoniaorkesteri Vivon taiteellisena johtajana sekä vierailullut ympäri maailmaa. Kari Tikan tuotannon aihe-

piiri pohjautuu usein Raamattuun ja muihin hengellisiin teksteihin. Tuotannon pääteoksia ovat oopperat *Frieda* ja *Luther*. Ehkäpä tunnetuin yksittäinen sävellys on *Armolaulu*, joka on käännetty 10 kielelle.

1. VIRSI 40

1. Oi nimi kaikkein suloisin,
mainittu ihmiskielin,
kiitetty kielin tuhansin
ja palavaisin mielin.

Oi Jeesus Kristus, kuinka me
nyt edessäsi voisimme
kylliksi kumartua!

2. Läksi kuolon tuskista
ja tuomiosta säästit,
oi maailman Vapahtaja,
synnistä meidät päästit.
Nimesi luja linna on,
on siinä turva verraton.
Ken muu voi meitä auttaa?

3. Jo ennen aikain alkua,
kun maa ei ollut luotu,
Isäsi suunnitelmassa
jo olit meille suotu,
valkeudesta valkeus,
Jumalan puhtain rakkaus
ja kaikkivoipa voima.

4. Olethan korkein kaikista,
viimeinen, ensimmäinen,
ja kuningas ja profeetta
ja pappi ylimmäinen.
On sinun syvyys, korkeus,
on sinun valta, kirkkaus
ja kaikki, Jeesus Kristus.

*Johann Caspar Lavater Apt. 4:12 pohjalta 1780.
Suom. Julius Krohn 1880. Virsikirjaan 1886.*

VIRSI 490

1. Mä silmät luon ylös taivaaseen
ja yhteen käteni liitän.
Sua Herra, ystävä lapsien,
nyt hartain mielin mä kiitän.

2. Sua riemullista on ylistää,
ja mielelläni sen teenkin.
Ei sulta pieninkään unhoon jää,
vaan katsot myös vähäiseenkin.

3. Oi kiitos lahjoista, joita suot,
niin paljon hyvyttä riittää.
Ja aina iloa uutta luot,
en osaa kaikesta kiittää.

4. Mä taimi olen sun tarhassas
ja varten taivasta luotu,
sun armolliseen huomahas
jo syntymästäni suotu.

5. Mua suojaa sä, Isä armoinen,
sun Henkes voimalla vielä
ja tieni johdata taivaaseen,
iäiseen elohon siellä.

*Johan Ludvig Runeberg 1857. Suom. 1863.
Virsikirjaan 1886*

VIRSI 88

1. Lensi maahan enkeli,
joutuisampi tuulta.
Suuren kiven vieritti
hän syrjään haudan suulta.
Suuren kiven vieritti
hän syrjään haudan suulta.

2. Kivelle hän istahti,
puhui iloisesti:
Jeesus nousi haudastaan
ja elää ikuisesti.
Jeesus nousi haudastaan
ja elää ikuisesti.

3. Jeesus, taivaan kuningas,
kuolon vallan voitti.
Jälkeen pitkäperjantain
näin pääsiäinen koitti.
Jälkeen pitkäperjantain
näin pääsiäinen koitti.

4. Niin kuin taivaan enkeli
mekin iloitsemme.
Saamme rientää kertomaan:
Nyt elää Jeesuksemme.
Saamme rientää kertomaan:
Nyt elää Jeesuksemme.

Säk:t 1-3 Jaakko Haavio Matt. 28:1-8 pohjalta 1961.
Säk. 4 Niilo Rauhala 1979. Virsikirjaan 1986.

VIRSI 134

1. Pyhä, pyhä, pyhä!
Suuri Jumalamme,
aamun tullen sinulle me tuomme kiitoksen.
Pyhä, pyhä, pyhä,
armon antajamme,
laupias Herra kolmiyhteinen!

2. Pyhä, pyhä, pyhä!
Autuaat ne kantaa
kultakruunut eteen Herran valtaistuimen.
Enkeleiden kuoro

kiitoksensa antaa,
herrojen Herra iankaikkinen.

3. Pyhä, pyhä, pyhä!
Kirkkautes loistaa,
vaikka silmä syntisen ei näe kunniaas.
Pyhä olet yksin,
vertaistas ei toista,
rakkaus, voima kaikkivaltias.

4. Pyhä, pyhä, pyhä!
Kiitoslaulu suuri
kaikuu halki taivaan, maan ja merten äärien.
Pyhä, pyhä, pyhä,
armon vahva muuri,
oi Jumalamme kolmiyhteinen!

Reginald Heber Jes. 6:2-3 ja Ilm. 4:8-11 pohjalta 1826.
Suom. Mikael Nyberg säk. 1 1920, säk:t 2-4 1921.
Virsikirjaan 1938.

[2] VIRSI 397

1. Kun on turva Jumalassa,
turvassa on paremmassa
kuin on tähti taivahalla,
lintu emon siiven alla.

2. Herra seurakunnassansa
aina hoitaa lapsiansa.
Armonsa hän heille antaa,
käsillänsä heitä kantaa.

3. Käsistä ei väkevistä
mikään heitä irti riistä.
Omakseen hän heidät osti,
kuolemasta eloon nosti.

4. Milloin murheet heitä kohtaa,
niiden alla Herra johtaa,
ilon, lohdun antaa heille,
uuden voiman uupuneille.

5. Iloitse siis auttajasta,
Herran kansa, Jumalasta!
Maahan lyö hän vainoojamme,
sanansa on voimanamme.

6. Käyköön myöten taikka vastaan,
eipä Isä hylkää lastaan.
Herra ohjaa parhaaksemme
kaikki vaiheet päiviemme.

*Lina Sandell 1855. Suom. 1886.
Uud. virsikirjaan 1986.*

[3] VIRSI 126

Me kiitämme sinua,
me sinua rukoilemme,
me ylistämme ja kunnioitamme sinua.
Me sinua kiitämme
sinun suuren kunniasi tähden.
Oi Herra Jumala,
taivaallinen kuningas,
Isä, kaikkivaltias Jumala!
Oi Herra, kaikkein korkeimman ainoa Poika,
Jeesus Kristus!
Oi Herra Jumala,
Jumalan Karitsa,
Isän Poika,
joka pois otat maailman synnit,
armahda meitä!
Sinä yksin olet pyhä,

sinä yksin olet Herra,
sinä yksin olet korkein,
Jeesus Kristus,
Pyhän Hengen kanssa
Isän Jumalan kunniaassa.
Aamen.

*Latinalainen 300-luvulta. Ruots. Olavus Petri 1531. Suom.
Mathias Westhlin käsikirjoituksessa 1540-luvulla, Mikael
Agricola 1549. Virsikirjaan 1938.*

[4] VIRSI 517

1. Herra, kädelläsi
asua mä saan,
turvallisin käsi päällä maan.
Siellä kaikki saavat
uuden sydämen,
rauhan annat haavat sitoen.
Onneni on olla
Herraa lähellä,
turvata voin yksin Jumalaan.
Onneni on olla
Herraa lähellä,
tahdon laulaa hänen teoistaan.

2. Herra, kädelläsi
iloita mä saan,
se on rikas käsi antamaan.
Siellä armahdusta
meille tarjotaan
eikä kadotusta milloinkaan.
Onneni on olla...

3. Herra, kädelläsi
itkeä mä saan,

kohonnut ei käsi kostamaan.
Sitä naulat pisti,
pahuus ihmisten,
anteeksi soi risti kaiken sen.
Onneni on olla...

4. Herra, kädelläsi
uneen painan pään,
kutsut ystäväsi lepäämään.
Käsi minut kantaa
uuteen elämään,
ikirauhan antaa, valoon jään.
Onneni on olla...

Anna-Mari Kaskinen 1982. Virsikirjaan 1986.

[5] VIRSI 600

1. Hyvyyden voiman ihmeelliseen suojaan
olemme kaikki hiljaa kätkeyty.
Me saamme luottaa uskolliseen Luojaan,
yhdessä käydä uuteen aikaan nyt.

2. Jos ahdistuksen tie on edessämme,
myös silloin Kristus meitä kuljettaa.
Annamme Isän käsiin elämämme.
Hän itse meille rauhan valmistaa.

3. Suo, Herra, toivon kynttilöiden loistaa,
tyyneksi, lämpimäksi liekki luo.
Valaiset pimeään, voit pelot poistaa.
Jää keskellemme, Kristus, rauha tuo!

4. Kun pahan valta kasvaa ympärillä,
vahvista ääni toisen maailman,
niin että uuden virren sävelillä
kuulemme kansasi jo laulavan.

5. Hyvyyden voiman uskollinen suoja
piirittää meitä, kuinka käyneeekin.
Illasta aamuun kanssamme on Luoja.
Häneltä saamme huomispäivänkin.

*Dietrich Bonhoeffer 1944. Suom. Anna-Maija Raittila
1980. Virsikirjaan 1986.*

VIRSI 461

1. Kiitä Herraa, yö ja päivä,
pimeys ja valokin!
Aurinko ja kuu, myös kiitä,
hän on tehnyt teidätkin.
Taivaan tähdet, hiljaisella
matkallanne kiittäkää.
Lähde, virta, meren laine,
ylistykseen yhtykää.

2. Maailman te vuoret, laaksot,
Herraa kunnioittakaa!
Aamun kirkkaat kastehelmet,
Luoja saatte heijastaa.
Kiitä Herraa, pienin kukka
laakson laajan liepeellä.
Metsän puut, te huminoikaa
Herran suurta nimeä.

3. Kiitä Herraa, sadepilvi,
salama ja ukkonen!
Kiittäkää, te kidetähdet
tuiman talvipakkasen.
Kiitä, lumi, raekuuro,
kiitä, myrsky mahtava,
kiitä, leuto lännen tuuli,
illan rusko hehkuva.

4. Kiittäkää, te Luojan linnut,
erämaiden eläimet,
retkillänne, loukoissanne,
kesyt, villit, nälkäiset!
Merten, virtain kalaparvet,
valasparvet, laulakaa,
kaikki luodut laadullanne
Herraa kunnioittakaa.

5. Kiittäkää jo Korkeintanne,
kansat, kansain ruhtinaat,
lapsukaiset, vanhat, nuoret,
pienet, heikot, voimakkaat!
Halleluja, kiitoksenne
nouskoon maasta taivaaseen,
yhtyköön se enkeleitten
taivaalliseen kiitokseen.

6. Sieluni, nyt kiitä Herraa,
lunastajaa, luojaasi!
Lapsekseen hän sinut osti,
orjuudesta vapaaksi.
Hän on aina auttajasi,
armossaan vie autuuteen.
Kiitä riemuiten siis Herraa
nyt ja aikaan iäiseen!

*Lina Sandell psalmin 148 ja Kolmen miehen kiitosvirren
(apokr.) pohjalta 1879. Suom. 1886. Virsikirjaan 1938. Uud.
ja säk:n 4 suom. Anna-Maija Raittila 1984, virsikirjaan 1986.*

[6] VIRSI 341

1. Kiitos sulle, Jumalani,
armostasi kaikesta,
jota elinaikanani

olen saanut tuntea.
Kiitos sulle kirkkahista,
keväisistä päivistä.
Kiitos myöskin raskahista
syksyn synkän hetkistä.

2. Kiitos, että rukoukset
monet, monet kuulit sä.
Kiitos, että pyynnöt toiset
eivät saaneet täytyä.
Kiitos, kun mä hädässäni
avun saan sun kauttasi.
Kiitos, että synneistäni
vapahtavi Poikasi.

3. Kiitos sulle jokaisesta
elämäni hetkestä.
Kiitos päivän paistehesta
niin kuin pimeydestä.
Kiitos sulle taisteluista,
rististäkin, Jumalain.
Kiitos, että aina muistat,
autat mua tuskissain.

4. Kiitos sulle kukkasista,
jotka teilläin kukoisti.
Kiitos myöskin ohdakkeista,
jotka mua haavoitti.
Kiitos, että tahdot mulle
elon antaa iäisen.
Kaikesta, oi Herra, sulle
annan ikikiitoksen!

*August Ludvig Storm 1891. Suom. Kaarlo J. Rahikainen
1900. Virsikirjaan 1986.*

[7] VIRSI 622

1. Minä vaivainen, vain mato, matkamies maan,
monet vaellan vaikeat retket.

Isänmaatani outona etsiä saan,
pian ehtivät ehtooni hetket.

Surutonta, ah, matkalla en majaa saa,
sinne kiirehdin, missä on toivoni maa,
lepo iäinen missä mun kätkee.

2. Kuka lie kodin, kaupungin löytänytkään,
joka säilyä voisi maan päällä!

Ilo häipyä vain hetkisen kestätyään,
kuten kuihtuvi kukkanen täällä.

Elo täällä kuin unta ja varjoa on,
kuten kuohuva koski se on levoton,
veden lailla se hiekkahan haihtuu.

3. Tämä ruumis kun kylmäksi jäähtyvä on
ja kun kuolema silmäni sulkee,
ilo taivaassa lahjoita loppumaton,
pyhät minne sun tielläsi kulkee.

Isä, Poika ja Henki, sun kunniatas
joka paikka on täynnä ja kirkkaustas.
Sinun kiitos ja kunnia. Aamen.

Ruotsalainen 1656. Suom. virsikirjaan 1701.

[8] VIRSI 382

1. Sinuhun turvaan, Jumala,
jo vaivan alta päästä.

Minua kuule heikkoa
ja häpeästä säästä.

Armollinen,
nyt rukoilen,
armahda Kristuksessa.

Sä linnani,
saan turviisi
paeta taistellessa.

2. Herrani, olet toivoni
ja ainut auttajani,
hamasta nuoruudestani
väkevä vartijani.

Kun varjelit
ja suojelit
jo synnyinhetkelläni,
niin turvassa
on parhaassa
myös koko elämäni.

3. Jos sallit, Isä, vanhaksi
ja heikoksi mun tulla,
myös silloin ole tukeni
ja sauva vahva mulla.
Vihollinen
petollinen
kasvosi tahtoo peittää
ja kiusatun,
ahdistetun
niin epätoivoon heittää.

4. Voimasi anna voimaksi
tietäsi käydäkseni.
Sanasi anna oppaaksi,
valoksi vaiheitteni.
Kun pelastit
ja opetit
jo varhain nuoruudessa,
myös varjele
ja suojele
heikossa vanhuudessa.

5. Ken hyvyttäsi milloinkaan
voi mitata maan päällä!
Sen tahdon muistaa ainiaan
ja kiittää siitä täällä.
Hyvyttesi,
totuutesi
nyt sydämeeni paina,
niin että myös
väkevät työs
voin julki tuoda aina.

6. Voimaasi tahdon julistaa
ja kiittää armostasi,
niin että lastenlapset saa
myös nähdä kunniasi.
Ei ääriä,
ei määriä
sun viisaudellasi.
Jos syvyiteen
viet hirmuiseen,
taas nostat voimallasi.

7. Suot suuriakin suruja,
oi Herra, minun maistaa.
Et silti ole kaukana,
suot päivän uuden paistaa.
Näin toivoni
ja voimani
uudistat armollasi.
Siis riemuksen
ja kiitoksen
tuon pelastuksestasi.

*Haqvin Spegel psalmin 71 pohjalta 1688.
Suom. virsikirjaan 1701.*

[9] VIRSI 421

1. Siion, kutsu kansat maan
Herrallesi veisaamaan.
Hän on hyvä kuningas,
hallitsija laupias.
2. Suuri hän on voimassaan,
suuri viisautessaan.
Suuri Herran armo on,
muuttumaton, pohjaton.
3. Hän on uhrin antanut,
lunnaat kaikki maksanut.
Yksin hänen voitostaan
kasvaa toivo päällä maan.
4. Rauhaa täynnä saapuu hän
lailla virran väkevän.
Oikeutta vaatien
hän on turva köyhien.
5. Monille on maailma
kylmä, kova, kavala.
Heitä Herra holhoaa,
sorrettuja puolustaa.
6. Omansa hän kokoa,
alttiutta odottaa,
heitä kutsuu, herättää,
palvelukseen lähettää.
7. Kerran kaikki kansat maan
notkistavat polviaan,
valtiaatkin mahtavat
Herran eteen vaipuvat.
8. Kautta maiden äärien,
yön ja päivän piirien

kerran hänen edessään
polvistumme kiittämään.

9. Saavu, Kristus, joudu jo,
riennä, armon aurinko!
Vie jo voittoon valtasi
maailmalle valoksi.

*Haqvin Spegel psalmin 72 pohjalta 1694. Uud. Johan
Ludvig Runeberg 1857, suom. Elias Lönnrot 1864.
Virsikirjaan 1886.*

[10] VIRSI 133

1. Halleluja! Nyt ylistys,
kunnia, voima, väkevyys
Isälle, luojallemme!
On hänen yksin kirkkaus,
on hänen valta, viisaus.
Kunnia Herrallemme!
Pyhä, pyhä! soikoon maassa,
taivahassa. Halleluja!
Herra liitossaan on luja.

2. Halleluja! Nyt kunnia
Pojalle olkoon korkea,
Jumalan Karitsalle.
Hän osti meidät pyhällä,
kalliilla liiton verellä
kansaksi Jumalalle.
Pyhä, pyhä! soikoon maassa,
taivahassa. Halleluja!
Herra liitossaan on luja.

3. Halleluja! Myös Hengelle
ylistys nouskoon Pyhälle
täydestä sydäimestä.

Hän kristikunnan pyhittää,
sen uuteen toivoon synnyttää
ja eksymästä estää.
Pyhä, pyhä! soikoon maassa,
taivahassa. Halleluja!
Herra liitossaan on luja.

*Saksalainen 1698. Ruots. Gunilla Grubb 1739, suom. Elias
Lagus 1790, uud. komitea 1836. Virsikirjaan 1886.*

[11] VIRSI 632

1. Nyt ylös, sieluni,
mullasta nouse tästä,
jo riennä eteen taivaan valtaistuimen!
Ja vaikkei silmäni
valoa Herran kestä,
luo Jumalan ja Karitsan käy riemuiten.
Iäiseen iloon
ja juhlaan jaloon
Karitsan suuriin häihin olet kutsuttu.
Armosta Jumalan
saat taivaan kunnian,
aarteesi kauniin, perintösi ikuisen.
Siis taivaan juhlaan kiiruhda jo kiittäen.

2. Saan kerran herätä
Herrani kaltaisena,
saan kirkastetuin silmin nähdä Jumalan.
En enää ikänä
vaikerra janoisena,
kun häissä valmis morsian on Karitsan.
Saan kruunun siellä
ja puvun vielä,
tuon pyhäin vaatteen, Kristuksen vanhurskauden.

Saan syntisyyteni,
syyn kyyneliehini,
pois heittää, vaihtaa kunniaan ja pyhyteen
ja kyyneleni kiitosvirteen iäiseen.

3. Kun täällä puolittain
silmillä hämärillä
saan Herraa kaukaa katsella jo riemuiten,
kun taivaan ihanain
äänien sävelillä
jo täällä voimaa on – oi päivää Kristuksen!
Hetkeni täyttää,
voimansa näyttää
jo täällä taivaan ihmeellinen rakkaus.
Vaan milloin aavistan
sen juhlan korkean,
kun uutta virttä laulan kanssa pyhien,
niin aivan maahan painaa juhla autuuden.

4. Siell’ kaunis kannel soi,
veisaamme virttä uutta,
ei koskaan loppu se, ei koskaan vanhene.
Täällä en lauluun voi
saada sen ihanuutta,
kuitenkin laulan ylistystä Herralle.
Hän verellänsä
ja hengellänsä
myös minut Jumalalle lunastanut on.
Kunnia, kirkkaus,
voima ja ylistys
sinulle, Jeesus, ikuisesti kaikukoon.
Ja taivas, maa ja meri aamen vastatkoon.

*Johan Kahl 1745. Suom. 1790, uud. Wilhelmi Malmivaara
1893. Virsikirjaan 1938.*

[12] VIRSI 176

1. Pois pelko, Herran kansa!
Ken voisi peljättää,
kun Herra armollansa
laumansa piirittää.
Nimemme Jumalalla
on aina muistissaan,
ajalla ahtaimmalla
hän rientää auttamaan.

2. Pois ihmispelko heitä
ja pelkää Jumalaa.
Ken kulkee Herran teitä,
häneltä avun saa.
Maaailman nytkin voittaa
vain usko Kristukseen,
hän antaa armon koittaa,
tuo rauhan kansalleen.

3. Hän, Herra, voimassansa
rakentaa kirkkoaan
Hengellään, sanallansa
ja armolahjoillaan.
Hän ihmeitensä näyttää
voi vielä kansassaan,
sen toivon kerran täyttää,
sen nostaa kunniaan.

4. Nyt nouskoon, kristikansa,
ylistys Herran luo.
Hänelle kiitostansa
sanoilla, töillä tuo!
Hän kotkan siivin kantaa
sinua taivaaseen,

ja vaivan jälkeen antaa
hän levon lapsilleen.

*Säk:t 1-3 Michael Weisse (?) 1544. Ruots. ja säk.
4 Isak August Björklund 1903, suom. Martti Ruuth 1903.
Virsikirjaan 1938.*

13 VIRSI 563

1. Ilta on tullut, Luojani,
armias ole suojani.
Anteeksi synnit antaan
rauhalla siunaa Jeesuksen.
2. Jos vielä uuden päivän saan,
lapsenas auta kasvamaan,
niin että taivaan kirkas sää
täällä jo saisi lämmittää.
3. Lapsena hoida taivahan
keskellä vieraan maailman.
Täällä jo taivas rintaan luo,
nukkuu helmaas nyt mun suo.

*Säk. 1 englantilainen viim. 1800-luvun alkupuolelta. Suom.
1860. Säk:t 2 ja 3 suomalainen viim. 1947. Virsikirjan
lisävihkoon 1963.*

14 OI HERRA SUURI

1. Oi Herra suuri,
Luoja maan ja taivaan,
Sä kerran kaiken
sanallasi loit.
Ei kukaan toinen
tällaista saa aikaan.
Sä aina luotujasi
auttaa voit.

Mä tahdon riemuin
Herraa ylistää.

Hän suuri on,
Hän suuri on.

2. Kun luon mä katseen ylös,
siellä huomaan
Nuo tähdet kirkkaat,
kuun ja auringon.
Ne asetit Sä
valkeutta luomaan.
Sun työsi kaikki
hyvin tehty on.
Mä tahdon riemuin...

3. Kun myrsky riehuu,
ukkosilma pauhaa
Ja pilvet tummat
peittää taivahan,
Mä tunnen rinnassani
suurta rauhaa,
Kun sateenkaaren
näen loistavan.
Mä tahdon riemuin...

4. Oi, kohta Jeesus saapuu,
päivä koittaa.
Mä silloin taivaan
kotiin muuttaa saan.
On tuskat pois,
yön varjot valo voittaa,
Ei kuolemaa,
pois haihtuu murheet maan.
Mä tahdon riemuin...

Carl Boberg 1885. Hengellinen laulukirja.

Lahten kaupunginorkesteri
Lahti Symphony Orchestra

Sinfonia Lahti

Ylikapellimestari / Principal conductor: Osmo Vänskä

Säveltäjät / Composers: Joonas Kokkonen (1921-1996), kunniajäsen / honorary member
Kalevi Aho, Lahten kaupunginorkesterin nimikkosäveltäjä / composer-in-residence

Intendentti / General manager: Tuomas Kinberg

Osoite / Address: Lahten kaupunginorkesteri, Sibeliustalo, 15140 Lahti
www.lahti.fi/symphony

RECORDING DATA

Recorded in January 2003 [tracks 6, 7 & 10: June 2002] at the Church of the Cross (Ristinkirkko), Lahti, Finland
Recording producer: Ingo Petry [tracks 6, 7 & 10: Rita Hermeyer]
Sound engineer: Rita Hermeyer [tracks 6, 7 & 10: Martin Nagorni]
Digital editing: Michael Silberhorn [tracks 6, 7 & 10: Rita Hermeyer]
Recording equipment: Neumann microphones; Studer Mic AD microphone pre-amplifier; Yamaha O2R mixer;
Genex GX 8000 MOD recorder, Stax headphones
Executive producer: Robert von Bahr

BOOKLET AND GRAPHIC DESIGN

Cover texts: © Pekka Särkiö and Sinfonia Lahti 2004
Translations: The English Centre/Jaakko Mäntyjärvi and Nicholas Mayow (English); Jan-Erik Lindqvist (Swedish)
Front cover concept : Oy Fg-Naxos Ab/Jan Vaaka
Booklet preparation: Oy Fg-Naxos Ab/Heidi Partti
Front cover painting: Albert Edelfelt, *Ruokolahden eukkoja kirkonmäellä 1887*, Ateneum, Helsinki.
Photo: Kuvataiteen keskusarkisto / Hannu Aaltonen
Photographs of the orchestra and Osmo Vänskä: © Eastpress Oy / Seppo J. J. Sirkka, Porvoo, Finland
Other photographs: Maarit Kytöharju/FIMIC (Ilkka Kuusisto, Olli Kortekangas); Soile Siltanen (Harri Ahmas);
Ghadi Boustani (Kalevi Aho)
Typesetting, lay-out: Andrew Barnett, Compact Design Ltd., Saltdean, Brighton, England

BIS CDs can be ordered from our distributors worldwide.
If we have no representation in your country, please contact:
BIS Records AB, Stationsvägen 20, SE-184 50 Åkersberga, Sweden
Tel.: 08 (Int.+46 8) 54 41 02 30 Fax: 08 (Int.+46 8) 54 41 02 40
info@bis.se www.bis.se

Under perioden 2002-2005 erhåller BIS Records AB stöd till sin verksamhet från Statens kulturråd.

BIS-CD-1369 © & © 2004, BIS Records AB, Åkersberga.

Esmo Vänskä
&
Sinfonia Lahti

